

WINST IN WINTERSWIJK: NAAR EEN OVERKOEPELENDE SPEELTUINSTICHTING

Door: Edith Vos

Een pittige opdracht, daar zijn de speeltuinen in Winterswijk mee bezig. In die gemeente gaan vier speeltuinverenigingen samenwerken binnen één overkoepelend stichtingsbestuur. Het doel? Financieel gezonde speeltuinen met een brede buurtfunctie. Dat samengaan van vier organisaties met een eigen identiteit is een behoorlijk project. NUSO werd gevraagd om dit proces te begeleiden. Het proces via 5W1H: wie, wat, waar, waarom, wanneer en hoe?

WIE?

Winterswijk telt vijf speeltuinen. Vier daarvan hebben een verenigingsvorm. Eén speeltuin heeft een stichtingsbestuur. Speeltuinen De Vrees, Hakkelerkamp, Kindervreugd en Rozenstraat zijn met elkaar het proces van samengaan aangegaan. De vijfde speeltuin - 't Kreil - richt zich al meer op de wijk in plaats van alleen op spelen en gaat zelfstandig op deze weg verder.

WAT?

Jeroen ter Welle, bestuurslid speeltuin De Vrees: "Vanuit de speeltuinen leek het ons goed om samen een aantal zaken op te pakken. We hebben bijvoorbeeld allemaal moeite om bestuursleden te vinden. Onderling kregen we de samenwerking lastig van de grond, dus hebben we dit aangekaart bij de gemeente." Een goed idee, vond Guido de Vries, medewerker preventief jeugdbeleid gemeente Winterswijk: "We vroegen ons af of het tekort aan vrijwilligers en bestuurders voor de vier verenigingen in een keer was aan te pakken. In een eerste bijeenkomst met alle speeltuinbesturen vroegen we waar zij over 5 jaar willen staan. Van daaruit zijn we gestart."

NUSO werd gevraagd om bijeenkomsten met de speeltuinbesturen te begeleiden. Guido: "Een logische stap omdat de speeltuinverenigingen lid zijn en we een onafhankelijke procesbegeleider wilden met kennis van zaken." Marianne Greenall, NUSO-consulent: "Positief is dat de gemeente het initiatief bij de speeltuinen zelf wil houden en er zo een participatieproces op gang kwam. In dit proces heb ik alle partijen daarbij kunnen helpen."

“ Het levert winst op om bestuurszaken centraal te organiseren. Dan kan de aandacht in de speeltuin naar het speeltuinwerk en het organiseren van activiteiten.”

Jeroen ter Welle

WAAR?

Bij vier speeltuinen in Winterswijk. Guido: "Sommige speeltuinen bestaan al 65 jaar. Op dit moment heeft een aantal speeltuinverenigingen te weinig inkomsten om in de toekomst open te blijven. Ook hebben ze allemaal moeite met het vinden van vrijwilligers en bestuursleden. Tegelijk ontvangen wij als gemeente signalen vanuit mensen uit de wijk dat zij graag een buurthuis willen. Het verbreden van de functie van speeltuinen en het aansluiten bij de behoeften in de eigen wijk zou dus mooi zijn."

WAAROM?

Marianne: "Van vier besturen naar één stichting gaan is voor de speeltuinen de wens en een passende oplossing voor het vrijwilligersprobleem. De nieuwe stichting gaat bestuurders met andere competenties aantrekken. Mensen die inzetten op het stimuleren van de maatschappelijke functie van speeltuinen door te kijken naar de buurt als geheel. Ook zal de stichting financiële en juridische zaken voor de speeltuinen regelen, zodat de vrijwilligers zich volledig kunnen richten op het goede werk in hun buurt."

“ De kracht is dat mensen uit de wijk iets moois proberen neer te zetten. Als gemeente stimuleren wij dit initiatief en ondersteunen waar nodig en mogelijk.”

Guido de Vries

WANNEER?

De vier verenigingen zijn nu bezig met de fusie en het kan nog één á twee jaar duren tot het hele traject rond is. Guido: "We gaan uit van vier fasen:

1. het vormen van de stichting;
2. het 'kennismaken' met de buurt;
3. het opstellen van een plan;
4. en het op basis daarvan verkrijgen van financiering.

Als de oprichting van de stichting is afgerond gaat de focus naar het uitbouwen van de rol van speeltuinen. Dit moet uitmonden in een plan voor toekomstbestendige buurttuinen dat wordt ingediend bij de gemeenteraad. Op basis daarvan kijken wij wat we als gemeente kunnen investeren en kan het speeltuinbestuur zich op fondsenwerving gaan richten."

Jeroen: "We zijn nu aan het bekijken hoe we als speeltuinvereniging kunnen veranderen naar een organisatie die meer maatschappelijk betrokken is. De meesten van ons zijn gewend om zich op kinderen en spelen te richten. Daarnaast vormen we een stichtingsbestuur dat onafhankelijk is en de belangen van meerdere speeltuinlocaties goed behartigt. Wij vinden het belangrijk dat de speeltuinen hun eigen identiteit houden, sommigen hebben een jarenlange traditie van activiteiten. Bij de start van de stichting vaardigen alle verenigingen een bestuurslid af, later moet er een vast bestuur komen."

Guido: "Van beide kanten is het een zoektocht geweest. We merken dat het tempo van de speeltuinen en dat van ons uiteen loopt. Voor ons is het ons dagelijkse werk, maar de vrijwillige bestuurders moeten alles in hun vrije tijd doen. Toch is het proces een succes, de neuzen staan dezelfde kant op en de fusie wordt door iedereen gedragen! Binnenkort komen er wijkbijeenkomsten om af te tasten wat er leeft in de buurt waar de speeltuinen bij kunnen aansluiten. Op termijn hopen we een nieuw bestuurslid van buitenaf aan te trekken, bijvoorbeeld iemand uit het sociaal domein."

“ Met de komst van een stichting kunnen speeltuinverenigingen ook dingen loslaten die moeizaam verlopen of ingewikkeld zijn.”

Marianne Greenall

HOE?

Marianne: "Met elkaar zijn de Winterswijkers door een flink proces gegaan naar een stichting die alle vier de verenigingen vertegenwoordigt. In het begin waren sommige bestuursleden wat sceptisch en was het vooral belangrijk om vertrouwen op te bouwen. Nog niet iedereen zat op één lijn, één vereniging wilde bijvoorbeeld direct overgaan tot opheffing van het eigen speeltuinbestuur, een andere vereniging wilde langzamer te werk gaan en de eigen verenigingsvorm voorlopig aanhouden. Door samen te praten kwam er respect voor elkaars wensen. De bestuurders realiseerden zich dat het geven en nemen is en dat ze allemaal het doel voor ogen moesten houden."

Guido: "De toegevoegde waarde van de inzet van NUSO was vooral dat er iemand als onafhankelijke meekeek bij dit proces. Het traject is best ingewikkeld omdat er weinig andere goede voorbeelden zijn en het een juridisch verhaal werd. Via NUSO is daarbij een jurist ingeschakeld." Jeroen: "Vanuit de speeltuinen waren wij blij met de hulp. Marianne heeft ons ondersteund om het met zijn allen eens te worden en hielp ons met diverse praktische ideeën. Zo zijn we gaan inzien dat het verbreden van de functie van onze speeltuinen aanspreekt bij de gemeente. Iedereen begrijpt dat we anders in de toekomst geen bestaansrecht hebben."

Een hoogtepunt in het proces was het inspreken van bestuursleden bij het politiek forum voor raadsleden waar besloten werd over de toekomst van de speeltuinen. Guido: "Het was mooi om te zien hoe de bestuurders gegroeid zijn. Het verhaal van de speeltuin vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten raakte de raadsleden. De bestuursleden kregen erkenning voor hun inzet en kregen groen licht voor de fusie en maatschappelijke doorontwikkeling." Jeroen: "Het was spannend, maar leuk om ons verhaal te doen aan de raad en de wethouder. Het kwam duidelijk over dat de financiering niet heel ruim is, mogelijk lukt het om een deel van die zorgen kwijt te raken."

“Complimenten aan alle mensen die aan dit proces hebben meegewerkt. Het is knap dat ze hebben losgelaten en de meerwaarde van samenwerking zijn gaan zien.”

Marianne Greenall

Overweeg je om ook samen te gaan met meerdere speeltuinbesturen? NUSO denkt graag met je mee! Stuur een mailtje naar info@nuso.nl.

WAT DE WETENSCHAP ZEGT OVER SPELEN

Waarom spelen kinderen samen? En wat gebeurt er in de hersenen als kinderen met elkaar spelen? Louk Vanderschuren, hoogleraar neurobiologie van gedrag aan de Universiteit Utrecht, onderzocht het.

"Samen en zelfstandig spelen is voor kinderen beiden heel belangrijk." Als kinderen samen spelen leren ze hoe ze zich moeten gedragen in een sociale omgeving. In een speelse omgeving kunnen ze dingen uitproberen en dus spelenderwijs leren. Door samen te spelen gaan ze relaties aan met andere kinderen, waardoor ze een sociaal netwerk opbouwen. Zo leren ze tijdens het spelen dat het ene kind bepaalde dingen leuk vindt en de ander juist niet. Kinderen kunnen zich door deze relaties aanpassen in bepaalde situaties. "Als je zelfstandig speelt, dan leer je dit niet, maar dan kun je wel experimenteren met je eigen gedachten en gedrag," zegt Louk. Het kind kan zich ook terugtrekken om eventuele prikkels en ervaringen van het samen spelen te verwerken.

Van spelen leren kinderen onder andere om te gaan met verschillende situaties. In een situatie waarbij kinderen samen spelen met hun jongere broertje of zusje, is de jongere partij

TIPS

- Schakel voor hulp bij een veranderproces organisaties in met specifieke expertise
- Betrek de gemeenteraad, zodat ze voelen wat er leeft in de speeltuinen
- Neem de tijd en houdt rekening met het verschil in tempo van betrokkenen
- Andere speeltuinen raad ik zo'n proces als dat van ons aan!
- Ga als speeltuin zeker in gesprek met de gemeente
- Weet dat het veel werk is, maar dat het de moeite waard is
- Biedt ruimte voor dialoog
- Wees actief en draag zelf ideeën aan
- Stel jezelf de vraag: wil mijn doelgroep nog wel wat ik bied?

al snel in het nadeel. Ze zijn kleiner en hebben minder ervaring met het spel. Hierdoor wint de oudere partij meestal. Louk: "Na een tijdje gaat de lol daarvan af en gaat het oudere kind het zichzelf vaak moeilijker maken om te kunnen winnen. Bijvoorbeeld dat de een bij tikkertje alleen hinkelend mag rennen of alleen met haar slechte been mag schieten tijdens een potje voetbal."

- Het jongere broertje of zusje heeft zo ook een kans om te winnen.
- De oudere broer of zus leert hierdoor in een nieuwe situatie zichzelf te redden.

Meer lezen over de wetenschap achter spelen? Ga naar de speelbeweging.nl

NUSO BUNDELT KRACHTEN MET DERTIEN ORGANISATIES: IEDER KIND MOET KUNNEN SPELEN

Door: Pauline van der Loo

Samen spelen moet voor álle kinderen mogelijk zijn. Dat is waar NUSO zich samen met andere organisaties de komende twee jaar voor in gaat zetten. Op 3 december tekenden de initiatiefnemers, waaronder minister Hugo de Jonge van VWS en minister van Gehandicaptenzaken Rick Brink samen met Dave, het SamenSpeelAkkoord waarin onze ambities zijn vastgelegd. Wij roepen speeltuinen op om aan te sluiten.

AMBITIES

Op dit moment is slechts 1 op de 10 speelplaatsen in Nederland toegankelijk voor alle kinderen, dus ook voor kinderen met een beperking. Dit blijkt uit een inventarisatie van stichting het Gehandicapte Kind. Niet kunnen spelen betekent voor kinderen dat ze geen vriendjes hebben in de buurt. Dave, directeur-bestuurder van NUSO: "Kinderen beleven veel plezier aan spelen. Ze lachen en genieten. Een kind dat speelt, vergeet de tijd en voelt zich vrij. En in de speeltuin maak je vrienden. Daarom is spelen met name voor kinderen met een beperking zo belangrijk. Deze kinderen in kwetsbare posities komen sneller in een isolement terecht en voelen zich vaker eenzaam." De ambitie is om gezamenlijk meer samen speelplekken te realiseren.

Naast toegankelijke speelplaatsen is in het SamenSpeelAkkoord vastgelegd dat kennis over inclusieve speeltuinen verzameld en beschikbaar wordt gesteld. Zo komt er in 2020 een SamenSpeelLoket waarin alle kennis en informatie beschikbaar is over samen spelen en de toegankelijkheid van speelplaatsen. Iedereen kan daar in de loop van 2020 terecht met een vraag of verzoek over samen spelen.

Spelen is niet vanzelfsprekend en daarom willen de initiatiefnemers iedereen ervan bewust maken dat spelen normaal moet zijn in Nederland, voor alle kinderen. Een inclusieve start is de basis voor de rest van het leven.

BREED GEDRAGEN

Het SamenSpeelAkkoord is een breed gedragen initiatief. Naast de twee ministers is het akkoord ondertekend door Jantje Beton, VNG, De Speeltuinbende, Scouting Nederland,

Hogeschool Utrecht, Veiligheid NL, JOGG, Branchevereniging Spelen en Bewegen, Nationale Jeugd Raad, Platform Ruimte voor de Jeugd en het Gehandicapte Kind.

SAMENSPEELBELOFTE VAN DE NUSO

Alle initiatiefnemers doen, naast het ondertekenen, een eigen SamenSpeelBelofte. Dat betekent dat allen aangeven wat zij de komende twee jaar doen om kinderen te laten samen spelen. Zo belooft NUSO haar leden te helpen een inclusieve speelplek te worden of te blijven. Dat doen we door:

- **Speeltuinen te ondersteunen hun speeltuin meer inclusief te maken.** Dit gaat zowel om de fysieke inrichting, als het organiseren van ontmoeting. NUSO stimuleert de inclusieve speelcultuur bij speeltuinorganisaties door een checklist en goede voorbeelden te geven over lokale samenwerking met o.a. speciaal onderwijs, zorginstellingen en gemeenten.
- **Daar waar er behoefte is aan financiële ondersteuning, bijvoorbeeld voor vernieuwing van speeltoestellen en de algehele toegankelijkheid van de speeltuin, zet NUSO zich landelijk in voor financiële mogelijkheden.** Met het Gehandicapte Kind, andere partners van het SamenSpeelAkkoord en maatschappelijke organisaties bundelen we de krachten om tot een gezamenlijk budget voor samen spelen te komen onder andere ook voor speeltuinen.
- **In het op te zetten SamenSpeelLoket informatie beschikbaar te stellen voor vrijwilligers van speeltuinen.** Concreet houdt dat o.a. in het vernieuwen van het NUSO Wenkenblad, richtlijnen die ontwerpers en speeltuinbesturen helpen om een speeltuin inclusief te maken, het delen van kennis en goede voorbeelden.

OPROEP AAN SPEELTUINEN

Wij nodigen alle speeltuinen uit om een eigen SamenSpeelBelofte te formuleren. Wat ga jij doen om de samenspeelkansen van alle kinderen te vergroten? Als we de komende twee jaar allemaal ons aandeel leveren, kunnen we samen echt een grote stap vooruit zetten. Op weg naar een samenleving waarin samen spelen vanzelfsprekend is!

Meer informatie vind je op www.nuso.nl -> links en documenten! -> samen spelen.

